

HAZIRLAYANLAR
A.YUSUF ÜNALAN
TOLGAHAN KAYA

SUNULDUĞU TARİH
MAYIS 2025

AFŞİN REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
REHBERLİK HİZMETLERİ BÖLÜMÜ

2024-2025 ARAŞTIRMA RAPORU

KAHRAMANMARAŞ
2025

T.C.
AFŞİN KAYMAKAMLIĞI
Afşin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Afşin Rehberlik ve Araştırma Merkezi

**LİSE ÖĞRENCİLERİNDE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞININ ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ: AFŞİN VE GÖKSUN İLÇESİ ÖRNEĞİ**

Ahmet Yusuf ÜNALAN
Tolgahan KAYA

2025
KAHRAMANMARAŞ

Özet

Akıllı telefonların kullanımı gün geçtikçe artmaktadır. Bu durum Türkiye’de yaşayan ergenleri de etkilemektedir. Ergenlerin teknoloji kullanımı ve bununla birlikte akıllı telefon kullanımı sürekli artış göstermektedir. Gündelik hayatı kolaylaştıran bu durum bazı problemlere de sebep olabilmektedir (Çakır ve Oğuz, 2017). Bu araştırma Afşin ve Göksun İlçelerinde öğrenim gören lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının çeşitli değişkenlere göre incelenmesini amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Afşin ve Göksun İlçelerinde öğrenim gören 75’i kız, 55’i erkek olmak üzere toplam 130 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışma nicel araştırma yöntemiyle ve betimsel desen kullanılarak yapılmıştır. Araştırma verileri, Noyan ve arkadaşları (2015) tarafından geliştirilen akıllı telefon bağımlılığı ölçeği kısa formu ve araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizi için SPSS 27.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırma verilerine normallik testi uygulanmış ve verilerin normal dağıldığı görülmüştür. Bu yüzden analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre lise öğrencilerinin not ortalaması arttıkça ve sosyo-ekonomik düzeyi yükseldikçe akıllı telefon bağımlılığı puanlarının düştüğü görülmüştür. Bu yüzden akademik başarının desteklenmesinin akıllı telefon bağımlılığının azalması için önemli bir değişken olduğu söylenebilir. İlgili alanyazına ve araştırma sonuçlarına göre öneriler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: akıllı telefon, bağımlılık, akıllı telefon bağımlılığı, lise öğrencileri

Abstract

The use of smartphones is increasing day by day. This situation also affects adolescents living in Turkey. Adolescents' use of technology and smartphone use are constantly increasing. This situation, which makes daily life easier, can also cause some problems (Çakır and Oğuz, 2017). This research was conducted to examine the smartphone addiction of high school students studying in Afşin and Göksun districts according to various variables. The sample of the research consists of a total of 130 high school students, 75 girls and 55 boys, studying in Afşin and Göksun districts in the 2024-2025 academic year. This study was conducted using the quantitative research method and descriptive design. The research data were collected through the short form of the smartphone addiction scale developed by Noyan et al. (2015) and the personal information form prepared by the researcher. SPSS 27.0 package program was used for data analysis. Normality test was applied to the research data and it was seen that the data were normally distributed. Therefore, parametric tests were used in the analyses. According to the research results, it was observed that as the GPA of high school students increases and their socioeconomic level increases, their smartphone addiction scores decrease. Therefore, it can be said that supporting academic success is an important variable for reducing smartphone addiction. Suggestions are given according to the relevant literature and research results.

Keywords: smartphone, addiction, smartphone addiction, high school students

GİRİŞ

21. yüzyılda teknoloji gelişimi hızlı bir şekilde artış göstermiş teknolojik araçlar hayatın önemli bir parçası haline gelmiştir. Son yıllarda gelişen bu teknoloji ve beraberinde getirdiği pek çok yenilik insanların bilgiye daha rahat ulaşılmasını ve hızlı bir şekilde aktarılmasını mümkün hale getirmiştir. Bu gelişmelerden bilgisayar, tablet ve akıllı telefon gibi araçlarda etkilenmiştir (Ayas, 2012). Başlangıçta haberleşme özelliğiyle ön plana çıkan tuşlu telefonlar zamanla yerini akıllı telefonlara bırakmıştır. Günümüzde akıllı telefonlar pek çok işlevi yerine getirmekte ve çok amaçlı olarak kullanılmaktadır. Cep telefonlarıyla sosyal medya uygulamaların kullanma, navigasyon aracılığıyla adres bulma, fotoğraf çekme ve bunu çeşitli uygulamalarda paylaşma, ulaşım araçlarından bilet alma, çok çeşitli oyunlar oynama gibi faaliyetler yapılabilmektedir (Gezgin, Şahin vd., 2017). Akıllı telefonların pek çok konuda kolaylık sağladığı gerçeğinin yanı sıra birçok problemi de ortaya çıkardığı görülmektedir. Bu problemlerden bazıları iletişim, sağlık ve yaşamın işlevselliği noktasında kendini göstermektedir (Park ve Lee, 2012). Akıllı telefonları işlevsel ve hedefe yönelik kullanmanın ötesinde telefondan ayrı kalınca ciddi huzursuzluk yaşayıp bağımlı hale gelen bireylerde çeşitli sağlık problemleri ortaya çıkmaktadır. Bunlara uyku sorunları, dikkat bozuklukları, baş ağrısı gibi durumlar örnek verilebilir (Augner ve Hacker, 2012). Akıllı telefon bağımlılığına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde bağımlılığın pek çok ruhsal, fiziksel ve mental sorunlara sebep olduğu ifade edilmektedir. Bunlar: dikkat eksikliği, öğrenme güçlükleri, baş ağrısı, bel ve boyun ağrıları, göz sağlığında sorunlar, ders başarısında problemler, gerçeklik algısının bozulması şeklindedir (Ayas ve ark. 2011). Lee ve arkadaşları (2014) Akıllı telefon bağımlılığının teknoloji bağımlılığının bir türü olduğunu ifade etmektedir. Dirik (2016) Akıllı telefon bağımlılığını telefonu kontrolsüz şekilde kullanmak ve bundan dolayı rutin yaşam etkinliklerini ihmal ederek telefonu sürekli kontrol etmek şeklinde tanımlamaktadır. Bağımlı bireyler akıllı telefonları yanlarında bulunmayınca ciddi kaygı ve huzursuzluk hissi yaşadıklarını ifade etmişlerdir (Ling, 2005; Akt. Göymen ve Ayas, 2019).

TÜİK verilerine göre 2004'de cep telefonuna sahip olma oranı %53.7 iken, 2016 yılında akıllı telefon/cep telefonuna sahip olma oranı %96.9'a ulaşmıştır. Ergenlerin teknoloji kullanımı ve bununla birlikte akıllı telefon kullanımı da sürekli artış göstermektedir. Cep telefon kullanımının hızla artması insanların hayatlarında pek çok kolaylık sağlarken bazı konularda toplumsal ve ruhsal problemlere sebep olmaktadır (Ertan, 2019). Gündelik hayatı kolaylaştırmasına karşın çeşitli problemlere sebep olması bu duruma ilişkin çalışmaları önem hale getirmektedir (Çakır ve Oğuz, 2017). Dolayısıyla akıllı telefon bağımlılığının araştırılması ve çeşitli değişkenlerle ilişkisinin çalışılması, bağımlılığın dinamiklerinin anlaşılması için önemli olduğu söylenebilir. Bu çalışmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

1. Lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri not ortalamalarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
2. Lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri a)cinsiyetleri b)okul türleri c)sosyoekonomik düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Bu bölümde çalışmada kullanılacak olan araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme ve veri toplama araç ve teknikleri hakkında bilgi verilecektir. Bununla birlikte veri toplama süreci ve verilerin analizi noktasında bilgiler bulunmaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nicel araştırma yöntemiyle yapılmıştır. Çalışmada nicel araştırma desenlerinden biri olan betimsel desen kullanılmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmanın katılımcıları Afşin ve Göksun İlçelerinde öğrenim gören lise öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcı grubu uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Örneklem grubu 75'i kız, 55'i erkek olmak üzere toplam 130 kişidir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığını belirlemek için akıllı telefon bağımlılığı ölçeği kısa formu kullanılmıştır. ATBÖ-KF, Kwon ve arkadaşları tarafından ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı riskini ölçmek için geliştirilen, 10 maddeden oluşan ve altılı Likert dereceleme ile değerlendirilen bir ölçektir. Ölçek maddeleri 1'den 6'ya doğru puanlandırılmıştır. Ölçek puanları 10-60 arasında değişmektedir. Testten elde edilen puan arttıkça bağımlılık için riskin arttığı değerlendirilmektedir. Ölçek bir faktörlü olup alt ölçekleri yoktur. Kore örnekleminde erkekler için kesme puanı 31, kadınlar için 33 olarak belirtilmiştir. Özgün formunun iç tutarlılık ve eş zamanlı geçerliliğinin Cronbach alfa katsayısı 0.91'dir (Noyan vd., 2015).

Bu çalışmada araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bu formda katılımcılardan cinsiyet, sosyoekonomik düzey, öğrenim gördüğü lise türü ve lise not ortalaması değişkenlerine ilişkin bilgi alınmıştır.

Veri Toplama İşlemi

Bu araştırmada akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinin kısa formu ve kişisel bilgi formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Bahsedilen ölçek ve form maddeleriyle oluşturulan Google form aracılığıyla veri toplama süreci yürütülmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizi SPSS 27.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Yapılan normallik testi sonucunda verilerin normal dağıldığı görülmüştür. Bundan dolayı analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. Cinsiyet değişkeninin farklılaşma durumunu incelemek için bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır. Sosyoekonomik düzey, lise türü ve lise not ortalaması değişkenleri için tek yönlü ANOVA testi kullanılmıştır.

Varsayımlar

1. Çalışmaya katılan öğrencilerin soruları samimiyetle cevaplandıkları varsayılmıştır.
2. Çalışmaya katılan örneklem grubunun evreni yeterince temsil ettiği varsayılmıştır.

Sınırlıklar

1. Araştırmada kullanılan kişisel bilgi formu ve akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.
2. Bu araştırma 55'i' erkek, 75'i kız olmak üzere toplamda 130 lise öğrencisinin verileriyle sınırlıdır.
3. Araştırma Afşin ve Göksun İlçelerinde öğrenim gören lise öğrencileriyle sınırlıdır.

BULGULAR

Tablo 1

<i>Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Kız	75	57,7
Erkek	55	42,3
Total	130	100,0

Tablo 1’de katılımcıların cinsiyete göre dağılımı verilmiştir. Buna göre araştırmaya 75’i kız 55’i erkek olmak üzere toplamda 130 kişi katılmıştır.

Tablo 2

<i>Katılımcıların Okul Türüne Göre Dağılımı</i>	f	%
Meslek Lisesi	63	48,5
Proje Lisesi	39	30,0
Anadolu Lisesi	28	21,5
Total	130	100,0

Tablo 3’de katılımcıların sosyo-ekonomik düzeylerine göre dağılımı verilmiştir. Buna göre düşük sosyo-ekonomik düzeyden 13, orta düzeyden 108 ve yüksek düzeyden 9 öğrenci katılmıştır.

Tablo 3

<i>Katılımcıların Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı</i>	f	%
Orta	108	83,1
Düşük	13	10,0
Yüksek	9	6,9
Total	130	100,0

Tablo 3’de katılımcıların sosyo-ekonomik düzeylerine göre dağılımı verilmiştir. Bu tabloya göre düşük sosyo-ekonomik düzeyden 13, orta düzeyden 108 ve yüksek düzeyden 9 öğrenci katılmıştır.

Tablo 4

<i>Katılımcıların Not Ortalamasına Göre Dağılımı</i>	f	%
70-84 arası	55	42,3
85-100 arası	40	30,8
50-69 arası	34	26,2
50'nin altında	1	,8
Total	130	100,0

Tablo 4’te katılımcıların not ortalamalarına göre dağılımları verilmiştir. Buna göre not ortalaması 50’nin altında 1, 50-69 arasında 34, 70-84 arasında 55 ve 85-100 arasında 40 öğrenci vardır.

Tablo 5

<i>Normallik Testi</i>	Statistic	Std. Error
Skewness	,368	,212
Kurtosis	-,495	,422

Bu araştırmada örneklem grubunun sayısı ($f=130$) göz önünde bulundurularak normallik ölçütlerinden basıklık-çarpıklık değeri referans alınmıştır. Tablo 5'te Akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinin verilerinin normal dağılıp dağılmadığına ilişkin basıklık-çarpıklık sonuçları verilmiştir. Buna göre Akıllı Telefon Bağımlılığı ölçeğinin verilerinin normal dağıldığı görülmektedir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1.00 ve $+1.00$ arasında değer alması ve çarpıklık ve basıklık değerlerinin standart hataya bölünmesi sonucunda $-1,96$ ve $+1,96$ aralığında değer alması normal dağılım olduğunu göstermektedir. Buna göre akıllı telefon bağımlılığı verilerinin normal dağıldığı görülmektedir.

Tablo 6

<i>Cinsiyet ile ATB Arasındaki Bağımsız t Testi Sonuçları</i>	f	Sig.	Sig. (2-tailed)
ATBO Toplam	10,799	,001	,160

Tablo 6'da katılımcıların akıllı telefon bağımlılıklarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan Bağımsız Örneklem t Testi sonuçları verilmiştir. Buna göre katılımcıların psikolojik sağlamlıkları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. ($p=.138 > .005$).

Tablo 7

Okul Türü ile Akıllı Telefon Bağımlılığı Arasındaki ANOVA Sonuçları

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	43,125	2	21,563	,209	,812
Within Groups	13110,482	127	103,232		
Total	13153,608	129			

Tablo 7'de katılımcıların akıllı telefon bağımlılıklarının okudukları lise türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonuçları verilmiştir. Buna göre katılımcıların akıllı telefon kullanımı ile okudukları lise türü arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (akıllı telefon bağımlılığı, $p=,812 > .005$).

Tablo 8*Sosyo-ekonomik Düzeylere Göre Akıllı Telefon Bağımlılığı Puanlarının Ortalaması*

	N	Mean
Düşük	13	36,1538
Orta	108	32,7593
Yüksek	9	29,0000
Total	130	32,8385

Tablo 8’de katılımcıların sosyo ekonomik düzeylerine göre akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinden aldıkları ortalama puanlar gösterilmiştir. Buna göre sosyo-ekonomik düzey yükseldikçe telefon kullanma alışkanlığının azaldığını söyleyebiliriz.

Tablo 9

<i>SED ile ATBO arasındaki ANOVA testi Sonuçları</i>	F	Sig.
Between Groups	1,362	,260
Within Groups		

Tablo 9’da katılımcıların akıllı telefon bağımlılığının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonuçları verilmiştir. Buna göre katılımcıların akıllı telefon bağımlılığı ve sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. (Sosyo-ekonomik düzey $p = .260 > .005$).

Tablo 10

<i>Not Ortalamalarına Göre ATBO Puanları</i>	N	Mean
50'nin altında	1	36,0000
50-69 arası	34	33,0588
70-84 arası	55	33,8909
85-100 arası	40	31,1250
Total	130	32,8385

Tablo 10’da katılımcıların not ortalamalarına göre ölçekten aldıkları toplam puanlar verilmiştir. Buna göre not ortalaması 85-100 arası olan öğrencilerin bağımlılık puanlarının diğer gruplara göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 11

<i>Not Ortalamaları İle ATBO Arasındaki ANOVA testi Sonuçları</i>	F	Sig.
Between Groups	,616	,606
Within Groups		
Total		

Tablo 11’de katılımcıların akıllı telefon bağımlılıklarının not ortalamalarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonuçları verilmiştir. Buna göre katılımcıların akıllı telefon bağımlılığı ile not ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. (not ortalamaları $p = .606 > .005$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma Afşin Rehberlik ve Araştırma Merkezi’nin sorumluluk bölgesinde yer alan Afşin ve Göksun ilçelerinde öğrenim gören lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonuçları aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya 75’i kız 55’i erkek olmak üzere toplam 130 öğrenci katılım sağlamıştır. Proje liselerinden 39, Anadolu liselerinden 28 ve meslek liselerinden 63 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin 9’u sosyo-ekonomik düzeylerinin yüksek, 108’i orta ve 13 tanesi de düşük olduğunu belirtmiştir. Katılan öğrencilerden not ortalaması 50’nin altında olan 1 kişi, 50-69 arasında 34 kişi, 70-84 arasında 55 kişi ve 85-100 arasında 40 kişi bulunmaktadır.

Akıllı telefon bağımlılığının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan Bağımsız Örneklem t Testi sonucunda katılımcıların cinsiyetleri ve akıllı telefon bağımlılıkları arasında anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Katılımcıların akıllı telefon bağımlılıklarının okudukları lise türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla ANOVA testi kullanılmıştır. Buna göre katılımcıların akıllı telefon bağımlılıkları ile okudukları lise türü arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Katılımcıların akıllı telefon bağımlılıklarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Buna göre katılımcıların akıllı telefon bağımlılıkları ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Katılımcıların akıllı telefon bağımlılıklarının not ortalamalarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelenmiştir. Buna göre katılımcıların akıllı telefon bağımlılıkları ile not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır.

Mevcut çalışmada elde edilen bulgular ile alan yazındaki araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir. Dikeç ve Kebapçı (2018) ve Minaz ve Bozkurt (2017) tarafından üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile ilgili yapılan çalışmada cinsiyet açısından anlamlı bir

farklılığa rastlanmamıştır. Fidan (2016) tarafından yapılan bir araştırmada Mobil bağımlılığın cinsiyet açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmadığı görülmüştür. Noyan ve arkadaşları (2015) ile Ünal tarafından (2015) üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada cinsiyet açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Alanyazında, akıllı telefon bağımlılığının cinsiyete göre farklılaştığını gösteren çalışmalar da vardır. Doğan ve Tosun (2016) tarafından yapılan çalışmaya göre akıllı telefon kullanım seviyesinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığına bakıldığında kız öğrencilerin akıllı telefon kullanım düzeylerinin erkek öğrencilerin akıllı telefon kullanım düzeylerinden anlamlı derece farklılaştığı ve kız öğrencilerinin bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu olduğu saptanmıştır.

Bu araştırmada akıllı telefon bağımlılığı ve ders başarısı arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ancak akıllı telefon bağımlılığının odak süresinde ciddi azalmalara sebebiyet verdiği ortadadır. Baykan, Güneş ve Seyfeli (2021) tarafından yapılan araştırmada testi uyguladıkları öğrencilerin yaklaşık yarısı akıllı telefon kullanımının öğrencilerin dikkat sürelerini azalttığını belirtmişlerdir. Baghianimoghadam'ın çalışmasında da sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yaklaşık %25'i aynı şekilde cep telefonu kullanımının çalışmaları ve akademik verimlilikleri üzerinde kayda değer negatif etkileri olduğunu ifade etmiştir. Akıllı telefon bağımlılığının; öğrencilerin sorumluluklarını yerine getirme konusunda ilgi azalmasına sebep olması ve ders çalışma alışkanlıklarını negatif yönde etkilemesinden dolayı öğrencilerin akademik başarılarının düşmesine sebep olan bir etken olduğu söylenebilir (Koyuncu ve ark. 2023).

ÖNERİLER

- Lise öğrencilerinde not ortalaması yükseldikçe akıllı telefon bağımlılığı düzeylerinin düştüğü görülmüştür. Akademik başarının artırılması akıllı telefon bağımlılığı düzeylerini azaltacaktır. Dolayısıyla akademik başarının artırılmasına ilişkin verimli ders çalışma teknikleri ve üst öğrenime geçiş sınavına ilişkin bilgilendirme, zaman yönetimi, hedef belirleme gibi konularda seminer çalışmaları yapılması önerilebilir. Böylelikle akademik başarının artırılması sağlanarak akıllı telefon bağımlılığı düzeylerinde azalma görülebilir.
- Lise öğrencilerinde sosyoekonomik düzey düştükçe akıllı telefon bağımlılığı puanlarında artış olduğu görülmüştür. Bu kapsamda okullarda dönem başı uygulanan öğrenci tanıma formu ve diğer verilere göre SED düzeyi düşük öğrencilerin tespit edilmesi ve bu öğrencilere yönelik burs ve maddi destek olanaklarına ilişkin bilgilendirme yapılarak desteklenmesi sağlanabilir.
- Akıllı telefon bağımlılığına ilişkin farkındalık çalışmaları yapılması önerilebilir. Bu kapsamda okul rehber öğretmenleri tarafından bağımlılıkla mücadele kapsamında psikoeğitim çalışmaları düzenlenebilir. Bu eğitim ve farkındalık çalışmaları rehber öğretmeni olmayan okullarda rehberlik ve araştırma merkezi tarafından yürütülebilir.

- Bu araştırmada Lise ğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı cinsiyet, sosyoekonomik düzey, lise türü ve not ortalaması değişkenlerine göre incelenmiştir. Akıllı telefon bağımlılığını etkileyen çeşitli dinamiklerin belirlenmesi için daha farklı değişkenlerle de çalışılması önerilebilir.
- Bu araştırma Afşin ve Göksun İlçelerinde öğrenim gören lise öğrencileriyle yapılmıştır. Araştırmanın farklı kademedeki öğrencilerle yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Augner, C., ve Hacker, G. W. (2012). Associations between problematic mobile phone use and psychological parameters in young adults. *International journal of public health*, 57(2), 437-441.
- Ayas, T., Çakır, Ö., & Horzum, M. B. (2011). Ergenler İçin Bilgisayar Bağımlılığı Ölçeği. *Kastamonu Education Journal*, 19(2), 439-448.
- Ayas, T. (2012). The relationship between internet and computer game addiction level and shyness among high students school. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(2), 632-636.
- Baghianimoghadam MH, Shahbazi H, Masoodi Boroojeni D, Baghianimoghadam B. Attitude and Usage of Mobile Phone among Students in Yazd University of Medical Science. *Iran Red Crescent Med J*. 2013;15(8):752-4.
- Baykan Z, Güneş H, Seyfeli Y. Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı ile Akademik Erteleme ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki. *TED*. 2021;20(61):119-34.
- Dikeç, G. Ve Kebapçı, A. (2018). Bir Grup Üniversite Öğrencisinin Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeyleri. *Bağımlılık Dergisi*; 19(1):1- 9.
- Dirik, K. (2016). Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile öz-güven arasındaki ilişkilerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Ertan, G. (2019). Mobil telefonsuz kalma korkusunun (nomofobi) iş tatmini, işe bağlılık ve sosyal izolasyon üzerine etkisi [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Fidan, H. (2016). Mobil Bağımlılık Ölçeği'nin Geliştirilmesi ve Geçerliliği: Bileşenler Modeli Yaklaşımı. *Türkiye Bağımlılık Dergisi*; 3(3):433-469.
- Gezgin, D. M., Şahin, Y. L. ve Yıldırım, S. (2017). Sosyal ağ kullanıcıları arasında nomofobi yaygınlığının çeşitli faktörler açısından incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(1), 1-15.
- Göktaş, H., Demirer, V. (2023). Lise Öğrencilerinin Nomofobi, Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Akademik Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*. 13 (1), 209-232.
- Göymen, R., & Ayas, T. (2019). Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Oyun Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 6(2), 36-52.

Koyuncu, M. K., Gültekin, C., Sanal, E. B., Uçar, Ş. H. (2023). 12. Sınıf Öğrencilerinin Akıllı Telefon Kullanımı Bağımlılıkları ile Matematik Ders Başarıları Arasındaki İlişki. *IZU Journal of Education*, 5(10), 189-202. <https://doi.org/10.46423/izujed.1342459>

Minaz, A. Ve Bozkurt, Ö. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeylerinin ve Kullanım Amaçlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*; cilt 9, sayı 21(Özel Sayı): 268-286.

Noyan, C. O., Enez Darçın, A., Nurmedov, S., Yılmaz, O. Ve Dilbaz, N.(2015). Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formunun Üniversite Öğrencilerinde Türkçe Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*; 16(Özel sayı.1):73-81

Park N, Lee H. Social Implications of Smartphone Use: Korean College Students' Smartphone Use and Psychological Well-Being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking* 2012; 15:491-497.

Türkiye İstatistik Enstitüsü Kurumu. Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması (Ağustos, 2016).

Ünal, M.H. (2015). Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Uzmanlık Tezi, Ankara.